

Zaak C-607/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

30 september 2021

Verwijzende rechter:

Raad van State (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 september 2021

Verzoekster:

XXX

Verweerder:

Belgische Staat

1. Voorwerp van het hoofdgeding en relevante feiten

- 1 Op 25 juli 2011 heeft verzoekster, die de Marokkaanse nationaliteit heeft, het Belgische grondgebied betreden.
- 2 Op 21 september 2011 heeft zij een verblijfsaanvraag ingediend als bloedverwante in opgaande lijn van een Belgisch onderdaan (haar zoon).
- 3 Op 21 oktober 2011 is haar aanvraag afgewezen op grond dat de wet niet langer gezinshereniging toestaat aan bloedverwanten in opgaande lijn van Belgische onderdanen.
- 4 Op 26 juni 2015 heeft verzoekster een nieuwe verblijfsaanvraag ingediend als familielid van een burger van de Europese Unie, namelijk N.E.K., van Nederlandse nationaliteit, die een verklaring heeft afgelegd van samenwoning met verzoeksters zoon. Deze verklaring is op 11 februari 2005 in ontvangst genomen door de ambtenaar van de burgerlijke stand te Anderlecht (België).
- 5 Op 28 september 2015 is haar aanvraag afgewezen.

- 6 Op 14 april 2016 heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het door haar ingestelde beroep verworpen.
- 7 Op 9 november 2017 heeft verzoekster op grond van artikel 40 bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen een nieuwe verblijfsaanvraag ingediend als familielid van een burger van de Europese Unie, namelijk N. E.K.
- 8 Op 2 mei 2018 is haar aanvraag afgewezen, met name op grond dat de documenten die waren overgelegd tot staving van haar behoefte (te weten de inlichtingenfiche van de Marokkaanse belastinginspecteur en het Marokkaanse attest van behoefte, beide uit 2011) en van de financiële ondersteuning die zij heeft ontvangen van het gezin (gevormd door haar zoon en N. E.K.) waarmee zij volgens haar verklaring wenst te worden herenigd (de bewijzen van geldovermakingen in 2010 en 2011), te oud zijn om aan te tonen dat zij vóór de indiening van haar aanvraag voor gezinshereniging ten laste was in haar land van oorsprong. Bovendien duidt niets in de aankoopbewijzen, kassabonnen, betalingsherinneringen en het reisverzekeringsattest van Maroc Assistance Internationale erop dat deze kosten zijn betaald door het gezin waarmee zij volgens haar verklaring wenst te worden herenigd.
- 9 Bij arrest van 30 augustus 2019 heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het door verzoekster ingestelde beroep verworpen. Daarbij heeft hij in de eerste plaats erop gewezen dat het Hof in zijn arrest van 9 januari 2007, Jia (C-1/05, EU:C:2007:1), met betrekking tot richtlijn 73/148/EEG van de Raad van 21 mei 1973 inzake de opheffing van de beperkingen van de verplaatsing en het verblijf van onderdanen van de lidstaten binnen de Gemeenschap ter zake van vestiging en verrichten van diensten, voor recht heeft verklaard dat „[...] onder ‘te hunnen laste komen’ moet worden verstaan dat het familielid van een gemeenschapsonderdaan die in een andere lidstaat is gevestigd in de zin van artikel 43 EG, de materiële ondersteuning nodig heeft van deze onderdaan of zijn echtgenoot teneinde in zijn basisbehoeften te kunnen voorzien in de lidstaat van oorsprong of van herkomst van dit familielid op het moment dat hij verzoekt om hereniging met die onderdaan”. In het onderhavige geval heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen geoordeeld dat het in artikel 40 bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen gestelde vereiste van „te hunnen laste zijn” in het licht van het voornoemde arrest bijgevolg moet worden begrepen als doelend op het feit dat de aanvrager in het land van oorsprong ten laste moet zijn geweest alvorens naar België te komen. Hieruit volgt eveneens dat, om te kunnen oordelen dat een aanvrager ten laste is van het familielid waarmee hij volgens zijn verklaring wenst te worden herenigd, het niet voldoende is dat laatstgenoemde over voldoende middelen beschikt of dat met laatstgenoemde wordt samengewoond. De aanvrager dient immers ook aan te tonen dat hij de materiële ondersteuning van de gezinshereniger nodig had op het tijdstip van indiening van de aanvraag.

- 10 Bij verzoekschrift van 3 oktober 2019 heeft verzoekster bij de Raad van State cassatieberoep ingesteld tegen dit arrest.

2. Betrokken bepalingen

A. Unierecht

Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG

- 11 Artikel 2 bepaalt:

„Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

[...]

2) ‚familieid‘:

- a) de echtgenoot;
- b) de partner, met wie de burger van de Unie overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat een geregistreerd partnerschap heeft gesloten, voor zover de wetgeving van het gastland geregistreerd partnerschap gelijkstelt met huwelijk en aan de voorwaarden van de wetgeving van het gastland is voldaan;
- c) [...]
- d) de rechtstreekse bloedverwanten in opgaande lijn, alsmede die van de echtgenoot of partner als bedoeld onder b), die te hunnen laste zijn; [...]

B. Belgisch recht

Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- 12 Artikel 40 bis bepaalt:

„[...]

§ 2. Als familieid van de burger van de Unie worden beschouwd:

[...]

4° de bloedverwanten in opgaande lijn, alsmede die van de echtgenoot of partner als bedoeld onder 1° of 2°, die te hunnen laste zijn, die hen begeleiden of zich bij hen voegen. [...]"

3. Standpunten van partijen

A. Verzoekster

- 13 Verzoekster wijst erop dat het Hof in verschillende arresten nader is ingegaan op het begrip „persoon ten laste”. Dit begrip vereist dat sprake is van een reële afhankelijkheid die wordt gekenmerkt door de omstandigheid dat het familielid materieel wordt gesteund door de burger van de Unie die gebruik heeft gemaakt van zijn verkeersvrijheid of door diens echtgenoot. Bovendien moet de materiële ondersteuning nodig zijn in de staat van oorsprong of herkomst op het moment dat deze persoon verzoekt om hereniging met deze burger van de Unie. Deze rechtspraak is tot stand gekomen in een context waarin het tijdstip van indiening van de verblijfsaanvraag vrijwel samenviel met het vertrek uit het land van oorsprong. In casu brengt verzoekster in herinnering dat zij haar land van oorsprong heeft verlaten in 2011 en dat zij enkele dagen later haar eerste verblijfsaanvraag heeft ingediend als bloedverwante in opgaande lijn van een Belgisch onderdaan. Vervolgens heeft zij nog andere aanvragen ingediend in 2015 en 2017. Volgens haar dient, teneinde een nuttig effect te geven aan het recht van vrij verkeer en aangezien de toestand van afhankelijkheid moet worden beoordeeld in de staat van herkomst, rekening te worden gehouden met de op het tijdstip van indiening van de aanvraag aangedragen bewijselementen met betrekking tot de materiële afhankelijkheid in het land van oorsprong, zonder dat de sindsdien verstreken tijd kan afdoen aan de kwaliteit van dit bewijsmateriaal. Zij is van mening dat het bestreden arrest, waarin anders is beslist, indruist tegen artikel 40 bis, § 2, 4°, van de wet van 15 december 1980 en met name ook tegen artikel 2, lid 2, onder d), van richtlijn 2004/38, en dat op zijn minst prejudiciële vragen moeten worden voorgelegd aan het Hof.

B. Verweerder

- 14 Verweerder is van mening dat het middel niet-ontvankelijk is, in zoverre het is ontleend aan schending van richtlijn 2004/38 en voor zover verzoekster daarin de Raad van State verzoekt om een feitelijke beoordeling van de bewijskracht van de overgelegde documenten. Op grond hiervan concludeert hij dat de voorgestelde prejudiciële vragen niet dienstig zijn voor de beslechting van het geding.

4. Beoordeling door de Raad van State

- 15 De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft verzoeksters beroep verworpen op grond dat bij de beoordeling van het begrip „persoon ten laste” overeenkomstig

de rechtspraak van het Hof rekening moet worden gehouden met de bestaande situatie in het land van oorsprong op het tijdstip van indiening van de verblijfsaanvraag, en dat de door verzoekster overgelegde documenten betrekking hebben op haar situatie in 2011, en niet op haar situatie in 2017, het jaar waarin zij de hier in het geding zijnde aanvraag heeft ingediend.

- 16 In zijn arrest van 12 december 2019, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Gezinshereniging – Zus van een vluchteling)* (C-519/18, EU:C:2019:1070), gewezen met betrekking tot richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging, maar waarin uitdrukkelijk wordt verwezen naar de uitlegging die in verband met richtlijn 2004/38/EG is gegeven aan „de voorwaarde dat het gezinslid ten laste komt van de gezinshereniger”, heeft het Hof als volgt geoordeeld:

„47 [...] [De] hoedanigheid van familielid dat ‚ten laste’ komt van de Unieburger die houder van het verblijfsrecht is, [onderstelt] dat vaststaat dat er sprake is van een situatie van reële afhankelijkheid. Deze afhankelijkheid vloeit voort uit een feitelijke situatie die wordt gekenmerkt door de omstandigheid dat het familielid materieel wordt gesteund door de houder van het verblijfsrecht (arresten van 19 oktober 2004, *Zhu en Chen*, C- 200/02, EU:C:2004:639, punt 43; 8 november 2012, *Iida*, C- 40/11, EU:C:2012:691, punt 55; 16 januari 2014, *Reyes*, C- 423/12, EU:C:2014:16, punten 20 en 21, en 13 september 2016, *Rendón Marín*, C- 165/14, EU:C:2016:675, punt 50).

48 Om vast te stellen of er sprake is van een dergelijke afhankelijkheid, moet het gastland beoordelen of het familielid gezien zijn economische en sociale toestand niet in staat is om te voorzien in zijn basisbehoeften. De noodzaak van materiële steun moet in de lidstaat van oorsprong of van herkomst van het familielid bestaan op het tijdstip waarop dit familielid verzoekt om zich bij de Unieburger te mogen voegen (zie in die zin arresten van 9 januari 2007, *Jia*, C- 1/05, EU:C:2007:1, punt 37, en 16 januari 2014, *Reyes*, C- 423/12, EU:C:2014:16, punten 22 en 30).”

- 17 De Raad van State is van oordeel dat wanneer de om gezinshereniging verzoekende vreemdeling al vele jaren verblijft op het grondgebied waar de Unieburger is gevestigd met wie hij wenst te kunnen worden herenigd, en hij, zoals in het onderhavige geval, eerder al vruchteloos aanvragen voor gezinshereniging heeft ingediend, de door het Hof gegeven uitlegging echter geen eenduidig uitsluitsel biedt over de vraag of het afhankelijkheidsvereiste moet worden beoordeeld op grond van een situatie waarvan ruim vóór de indiening van de aanvraag sprake was, dan wel dat dit vereiste noodzakelijkerwijs moet worden beoordeeld in het licht van de situatie die bestond op het tijdstip van indiening van deze aanvraag.

5. Prejudiciële vragen

18 De navolgende prejudiciële vragen worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

„1. Moet bij het onderzoek van het begrip persoon ten laste in de zin van artikel 2, punt 2, onder d), van richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG, rekening worden gehouden met de situatie van een aanvrager die zich reeds bevindt op het grondgebied van de staat waar de gezinshereniger is gevestigd?

2. Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, moet de aanvrager die rechtmatig verblijft op het grondgebied van deze staat dan anders worden behandeld dan de aanvrager die er niet rechtmatig verblijft?

3. Moet artikel 2, punt 2, onder d), van richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG, aldus worden uitgelegd dat de rechtstreekse bloedverwant in opgaande lijn, teneinde te kunnen worden beschouwd als zijnde ten laste en bijgevolg te kunnen vallen onder de definitie van ‚familielid’ in de zin van deze bepaling, zich kan beroepen op een situatie van reële materiële afhankelijkheid in het land van oorsprong, die wordt aangetoond met documenten die op het tijdstip van indiening van de aanvraag om een verblijfskaart als familielid van een burger van de Unie echter al verschillende jaren zijn afgegeven, omdat het vertrek uit het land van oorsprong en de indiening van de aanvraag om een verblijfskaart in het gastland niet in de tijd samenvallen?

4. Indien de derde vraag ontkennend wordt beantwoord, aan de hand van welke criteria kan dan de materiële afhankelijkheid worden beoordeeld van een aanvrager die als bloedverwant in opgaande lijn wenst te worden herenigd met een burger van de Unie of diens partner, maar geen verblijfsvergunning heeft ontvangen op grond van een aanvraag die hij daartoe heeft ingediend onmiddellijk aansluitend op zijn vertrek uit het land van oorsprong?”